

ІННОВАЦІЙНА ЛЕКЦІЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Біденко Л. В., викладач СумДУ

Одним із основних шляхів підвищення якості вищої освіти є широке впровадження інноваційних технологій навчання, серед яких важливе місце належить інформаційним технологіям (надалі ІТ).

Аналіз наукових джерел засвідчує, що в дидактиці вищої школи накопичено значний досвід використання ІТ, однак питання їх ефективного застосування під час лекції у процесі вивчення лінгвістичних дисциплін ще не стало предметом ґрунтовних наукових досліджень.

На підставі аналізу психолого-педагогічної літератури ми дійшли висновку, що лекція являє собою чіткий і систематизований виклад матеріалу, сконцентрований навколо фундаментальних проблем науки та ілюстрований сучасними технічними засобами навчання. На думку Л.Ю.Благодаренка, використання ІТ у вищій школі під час лекційних занять має на меті реалізацію таких завдань: розвиток системності мислення студентів; підтримка усіх видів пізнавальної діяльності; закріплення знань; реалізація принципу індивідуалізації навчання при збереженні його цілісності [1].

Широке впровадження ІТ у навчальний процес призвело до появи лекцій інноваційного типу: лекція-візуалізація, лекція із мультимедійним супроводом, відеолекція.

Лекція-візуалізація – одна із лекцій інноваційного типу. Її особливістю є наявність умов для реалізації повною мірою принципу наочності. Зазначений тип лекції сприяє навчання студентів перетворювати усну й письмову інформацію у візуальну форму, що завдяки систематизації й виокремленню найбільш значущих, суттєвих елементів змісту навчання формує у них професійне мислення.

Процес візуалізації являє собою згортання мисленнєвих операцій шляхом утворення на основі різних видів інформації наочного образу, який може слугувати опорою для розумових і практичних дій.

Здатність візуальної інформації впливати на усвідомлення та розуміння нової інформації сприяє формуванню лінгвокогнітивних умінь. Цей вплив може бути більш ефективним, якщо відеоматеріал використовується викладачем не як візуальний коментар словесної інформації, а як комплекс проблемних завдань, що веде до активної розумової діяльності суб'єктів навчання.

Таким чином, лекція-візуалізація являє собою не лише передання усної інформації, перетвореної у візуальну форму за допомогою мультимедійних засобів, а й слугує засобом організації інтелектуальної діяльності студентів.

Підготовка такої лекції полягає в реконструюванні, перекодуванні змісту лекції або її частин у візуальну форму для презентації через комп'ютер. Головне завдання такого типу лекції – максимально полегшити сприймання складного мовознавчого матеріалу, коли необхідно не тільки враховувати ключові поняття і фрази, базові визначення, а й усвідомлювати характер відношень між ними.

Різновидом лекції-візуалізації можна вважати відеолекцію. Вона являє собою зняту та записану на диск скорочену лекцію провідного вченого, доповнену схемами, таблицями, фотографіями, що ілюструють науковий теоретичний матеріал.

Отже, візуально представлений навчальний матеріал має забезпечити систематизацію наявних у студентів знань, здійснення можливостей для аналізу і синтезу, класифікації і узагальнення навчального матеріалу, створення проблемних ситуацій і умов їхнього вирішення, що є важливим для процесу формування лінгвокогнітивних умінь.

Дещо відрізняється від лекції-візуалізації лекція із мультимедійним супроводом. Вона являє собою лекцію, під час якої викладач фрагментарно спирається на мультимедійні засоби (тоді як лекція-візуалізація – це низка взаємозалежних відеофрагментів).

Таким чином, лекція інноваційного типу дозволяє інтенсифікувати діяльність суб'єктів навчання; підвищувати якість засвоєння матеріалу; зосереджувати увагу на найбільш важливих (з точки зору навчальних завдань і цілей) характеристиках досліджуваних об'єктів.

Література

1. Благодаренко Л.Ю. Підвищення педагогічної ефективності навчання фізики в основній школі під час використання мультимедійних технологій – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bdpu.org/> – Загол з екрану. – Мова рос.

2. Голета О.О. Применение информационных технологий в образовании – [Электронный ресурс] – Режим доступа: < <http://ito.edu.ru/2006>> – Загол з экрану. – Мова рос.
3. Григорьев О.А. Информатизация образования – [Электронный ресурс] – Режим доступа: < <http://ito.edu.ru/2006>> – Загол з экрану. – Мова рос.